

TALIS 2024

Tarptautinis mokymo ir mokymosi tyrimas

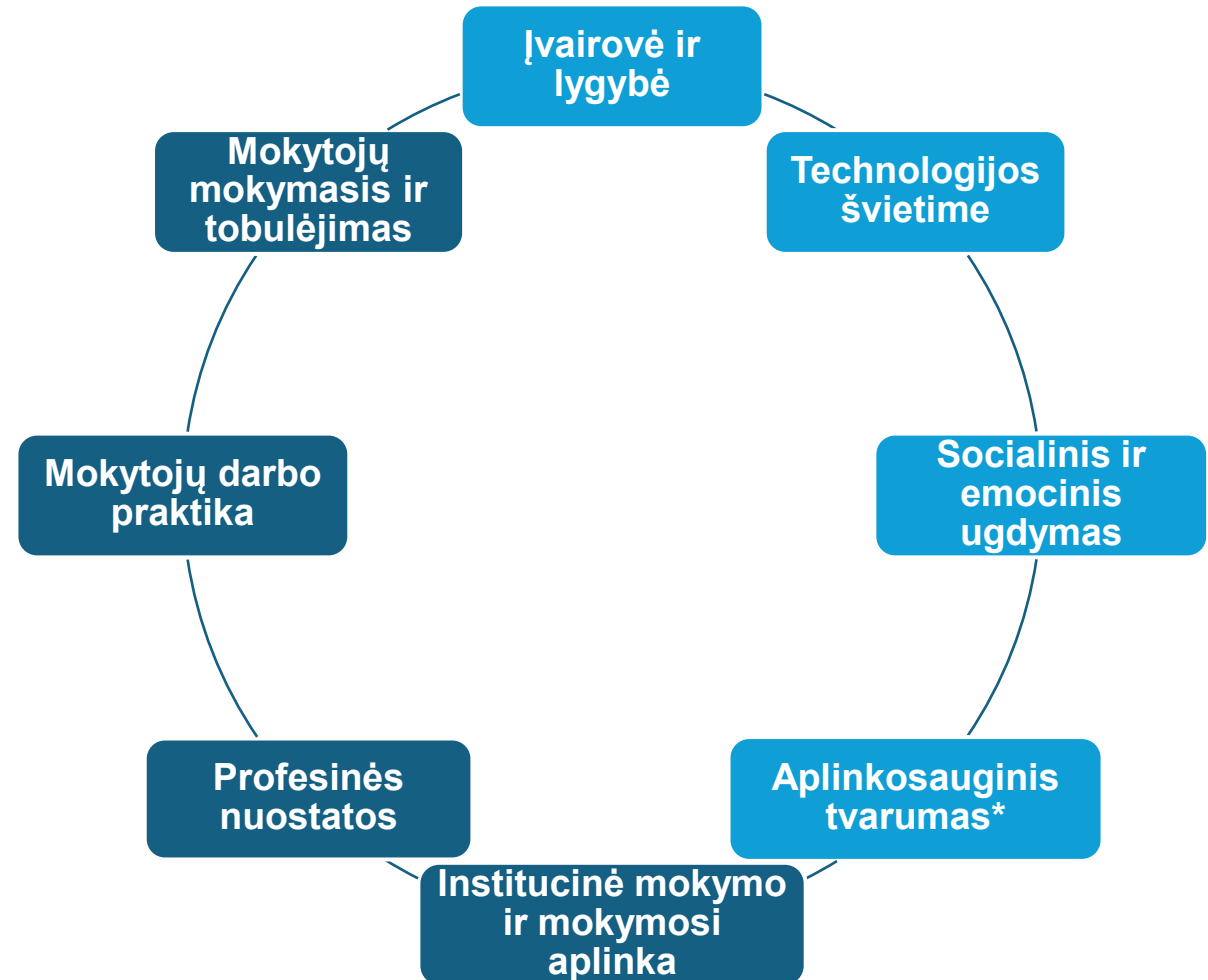
Sandra Valavičiūtė, Švietimo mokslo ir sporto ministerijos Ugdymo departamento patarėja, TALIS 2024 Valdymo grupės narė

Eglė Melnikė, Nacionalinės švietimo agentūros Pasiekimų tyrimų skyriaus vedėja, TALIS 2024 Nacionalinė koordinatorė

Agnietė Dudaitė-Zavistanavičienė, Nacionalinės švietimo agentūros Pasiekimų tyrimų skyriaus vyriausioji specialistė, TALIS 2024 duomenų vadybininkė

Ką tiria TALIS? TALIS 2024

- **Tyrimo tikslas** – surinkti, išanalizuoti bei apibendrinti tarptautiniu mastu palyginamą informaciją apie mokytojus ir mokyklas, mokytojų darbo ypatumus ir pasitenkinimą darbu, ugdymo aplinką, lyderystės mokyklose aspektus, mokytojų darbo vertinimą bei jiems teikiamą grįžtamąjį ryšį, mokytojų ir mokyklų vadovų požiūrį į svarbius šiandieniam ugdymui tenkančius iššūkius.
- TALIS 2024 cikle orientuojamasi į keturias **šiuolaikines problemines sritis**, su kuriomis susiduria švietimo sistemos ir keturias **bendresnio pobūdžio sritis**, susijusias su mokymu ir mokymusi.

TALIS 2024 rezultatai

Bendroji informacija apie mokytojus

99 proc. įgiję aukštąjį išsilavinimą (EBPO 95 proc.)

Bakalauro – 60 proc. (EBPO 37 proc.)

Magistro – 38 proc. (EBPO 57 proc.)

Mokslų daktaro – 1 proc. (EBPO 1,7 proc.)

Pirmasis pedagoginis išsilavinimas:

63 proc. – įprasta mokytojų rengimo programa (EBPO 77 proc.)

26 proc. – išsilavinimas susijęs tik su mokomuoju dalyku (EBPO 7 proc.)

8 proc. – specializuota mokytojų rengimo programa (EBPO 10 proc.)

85 proc. mokytojų moterys
(EBPO 70 proc.)

Lytis

Išsilavinimas

Mokytojo
darbo patirtis

Vidurkis 25 metai (EBPO 17 m.)

10 proc. – pradedantieji (iki 5 m.) (EBPO 18 proc.)

24 proc. – dirba 5-20 m. (EBPO proc.)

66 proc. – daugiau nei 20 m. (EBPO 37 proc.)

Amžius

Kito darbo
patirtis

42 proc. turi bet kokio kito, ne mokytojo, darbo, patirties
(EBPO 57 proc.)

7 proc. – „Antrosios karjeros“ mokytojai (EBPO 8 proc.)
(t. y. mokytojai, kurie turi ne mažiau kaip 10 metų ne pedagoginio darbo patirties ir kuriems mokytojo profesija nebuvo pirmasis karjeros pasirinkimas)

Vidurkis 51 m. (EBPO 45 m.)

jaunesni nei 30 metų - 4 proc. (EBPO 10 proc.)

30-49 m. - 35 proc. (EBPO 53 proc.)

vyresni nei 50 metų - 61 proc. (EBPO 37 proc.)

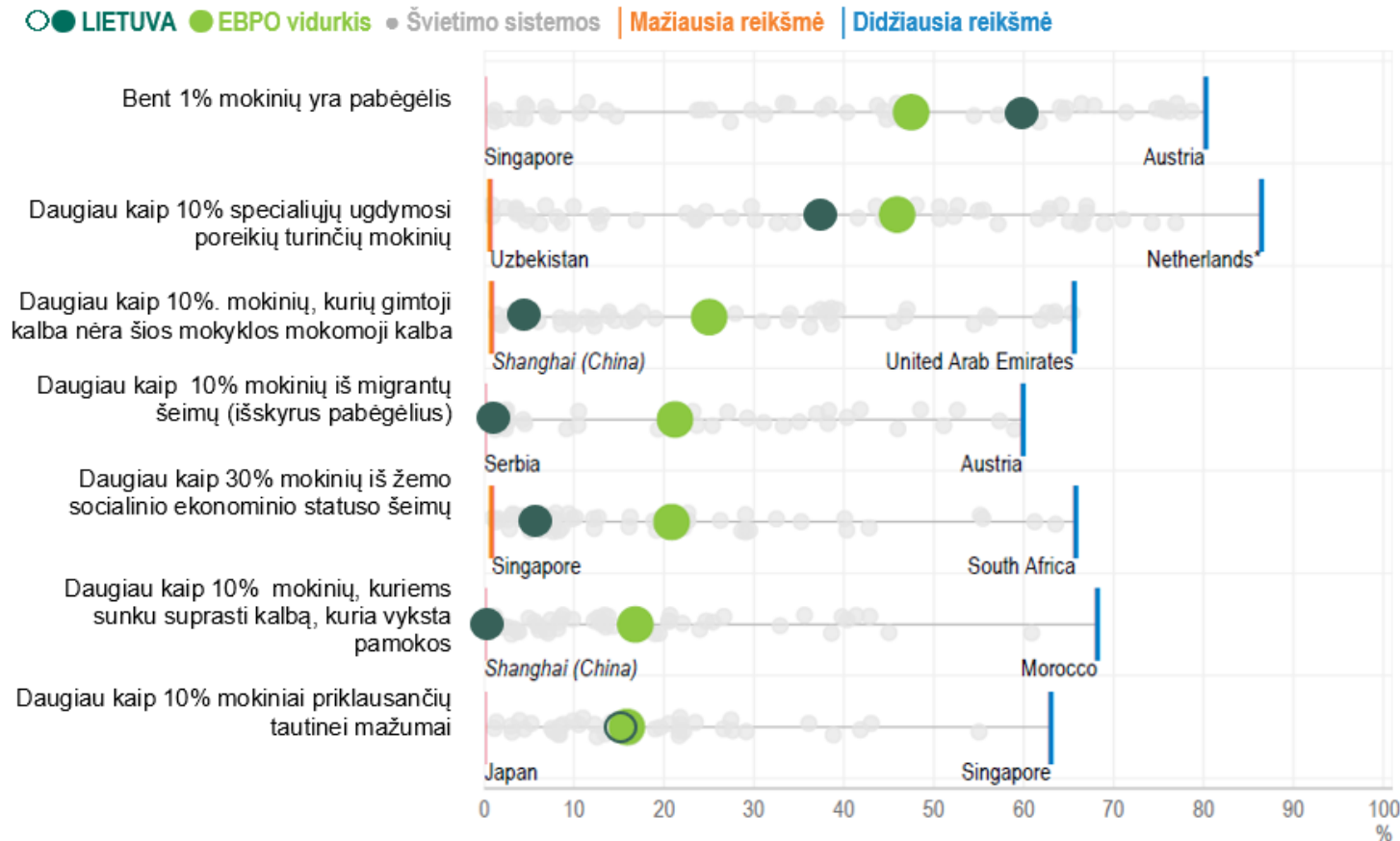
Lietuvoje: 50-59 m. – 34 proc., vyresni nei 60 m. - 27 proc.

Mokymas šiandieniniame pasaulyje

Šiandienos mokykla darosi vis įvairesnė

Lietuvoje mokytojų, dirbančių mokyklose, kuriose mokosi:

- daugiau kaip 10 proc. specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių mokinių – **38 proc.**, 2018 m. buvo 24 proc. (EBPO 30 proc. ir 45 proc.)
- bent 1 proc. mokinių yra pabėgėlis* – **60 proc.** (EBPO 47 proc.). 2018 m. Lietuvoje buvo 2,2 proc.
- daugiau kaip 10 proc. mokinių priklausančių tautinei mažumai – **15 proc.** (EBPO – 16 proc.)
- daugiau kaip 30 proc. mokinių iš žemo socialinio ekonominio statuso šeimų – **7 proc.** (EBPO 21 proc.)
- daugiau kaip 10% mokinių, kurių gimtoji kalba nėra šios mokyklos mokomoji kalba – **4 proc.**
- daugiau kaip 10 proc. mokinių iš migrantų šeimų – **2 proc.** (EBPO – 16 proc.)

Mokytojų pasirengimas ir tolesnis mokymasis

Mokytojų rengimas

- **79 proc.** mokytojų ir 73 proc. neseniai studijas baigusių mokytojų (mokytojai, kurie pradinę mokytojo kvalifikaciją įgijo ne anksčiau kaip 5 metai iki tyrimo) nurodė, kad apskritai jų mokytojo kvalifikacijos programos **kokybė buvo aukšta** (EBPO – 75 proc.).

Įvadinės veiklos ir mentorystė – labai padidėjo

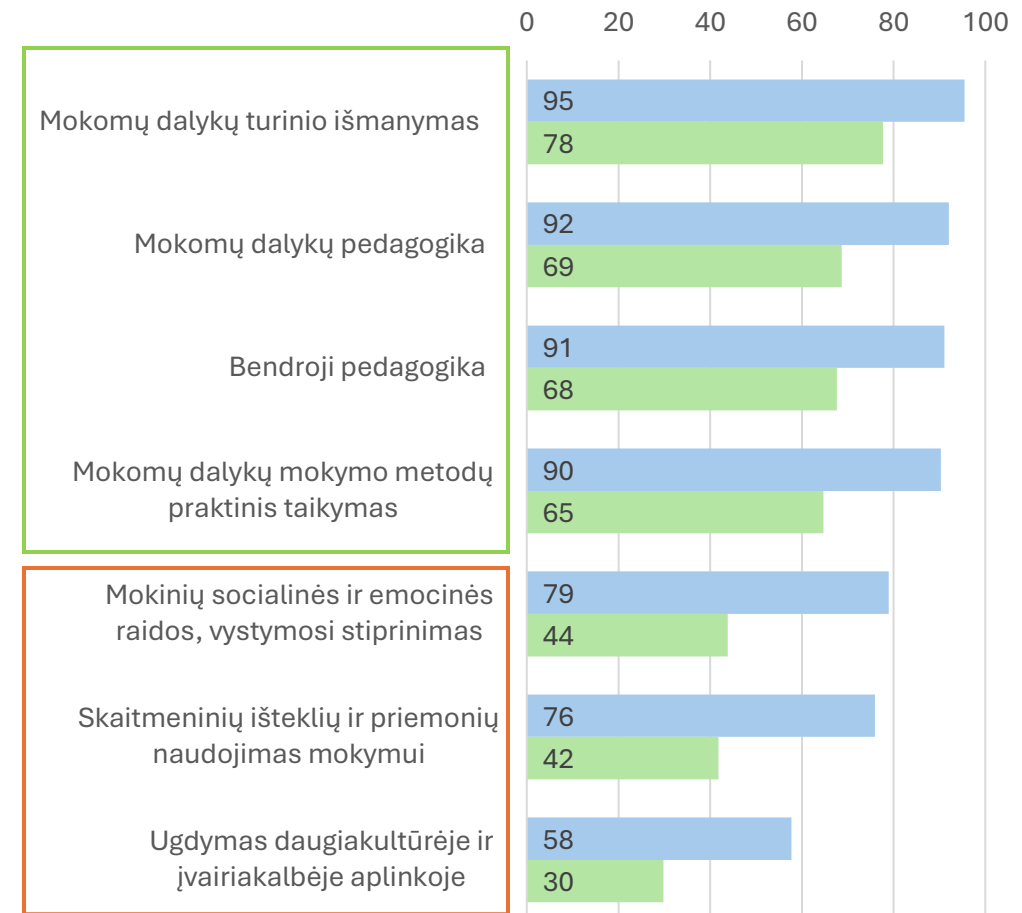
- **59 proc.** pradedančiųjų mokytojų dalyvavo formaliose ar neformaliose įvadinėse veiklose (EBPO 72 proc.). 2018-2024 m. išaugo 35 procentiniais punktais.
- **26 proc.** pradedančiųjų mokytojų turi paskirtą mentorį. 2018-2024 m. – išaugo 17 procentinių punktų

Nuolatinis profesinis mokymasis

- Beveik visi mokytojai per paskutinius 12 mėn. iki tyrimo dalyvavo profesinio mokymosi veiklose
- **54 proc.** nurodė, kad jos turėjo nemažai ar daug teigiamos įtakos jų mokymo praktikai

Įgytas išsilavinimas leidžia jaustis gerai ar labai gerai pasiruošus šiose srityse (vis mokytojai)

■ Lietuva
■ EBPO

Mokytojų kompetencijų tobulinimas

Didelis poreikis (nurodė 27-36 proc. mokytojų):

- ugdymo programos išmanymas
- mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdymas
- mokinių pasiekimų vertinimas
- Skaitmeninių priemonių ir DI panaudojimas
- Mokinių elgesio valdymas
- Socialinis emocinis ugdymas

Trikdžiai:

- 45 proc. – laiko trūkumas dėl kitų įsipareigojimų ar pareigų
- 42 proc. – profesinio mokymosi užsiėmimai nesiderina su darbo grafiku (2018 m. – 47 proc.)
- 37 proc. – nėra tinkamų profesinio mokymosi pasiūlymų (2018 m. – 43 proc.)
- 36 proc. – mokymosi veiklos per brangios (2018 m. – 54 proc.)

Mokymas šiandieniniame pasaulyje

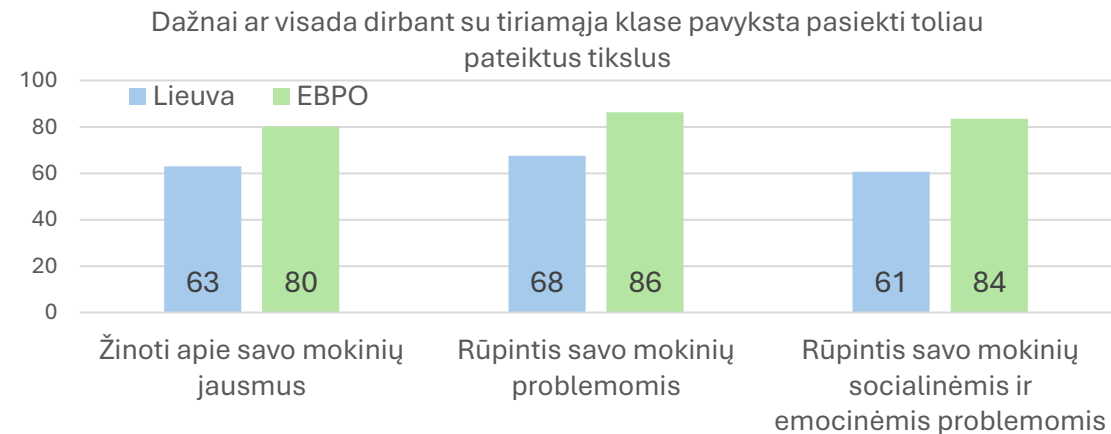
Dėmesys socialinių ir emocinių gebėjimų ugdymui

79-90 proc. mokytojų Lietuvoje (EBPO 68-84 proc.) teigia, jog dažnai ar visada pamokų metu **skiria dėmesį įvairių mokinių socialinių emocinių gebėjimų ugdymui:**

- 80 proc. suprasti savo emocijas, mintis ar elgesį (EBPO 68 proc.)
- 79 proc. valdyti savo emocijas, mintis ar elgesį (EBPO 69 proc.)
- 80 proc. suprasti kitų požiūrį (EBPO 80 proc.)
- 79 proc. įsijausti į kito situaciją (EBPO 82 proc.)
- 89 proc. užmegzti ir palaikyti sveikus santykius su kitais (EBPO 84 proc.)
- 90 proc. priimti konstruktyvius sprendimus dėl asmeninių veiksmų (EBPO 80 proc.)

79 proc. Lietuvos mokytojų jaučia jog pasitiki savo gebėjimais ugdant mokinių socialinius – emocinius gebėjimus (EBPO 73 proc.).

Kartu nemaža dalis mokytojų pripažįsta, kad ne visada pasiseka pasiekti šiuos tikslus

Mokymas šiandieniniame pasaulyje

Skaitmeninės mokymosi priemonės ugdymo procese

Pozityvus poveikis mokinių mokymuisi:

87 proc. – skatina mokinių **norą mokytis**

80–82 proc. – padeda **bendradarbiauti, planuoti ir stebėti** savo darbą

78 proc. – gerina **akademinį pasiekimą**.

Neigiamas poveikis:

80 proc. – **darbo etika**: internete rastą turinį mokiniai pateikia kaip savo

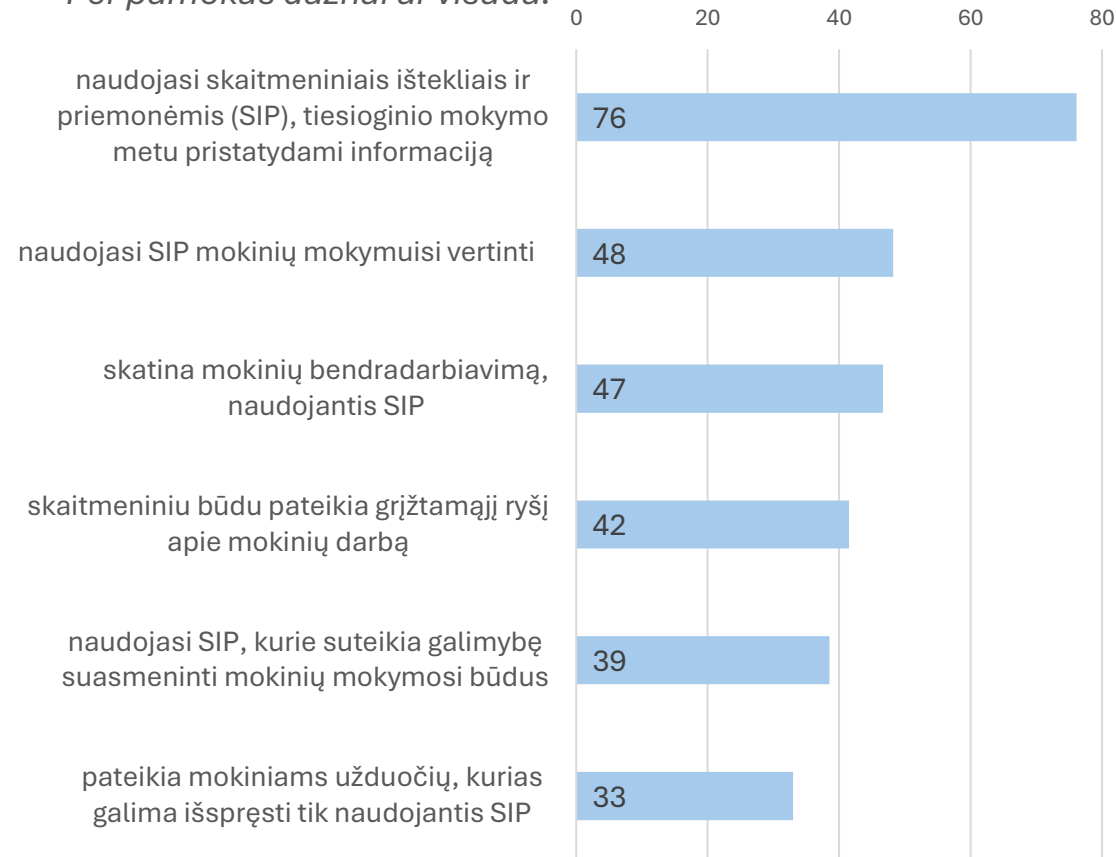
77 proc. – **dažnas naudojimas neigiamai veikia** mokinių **savijautą**

77 proc. – **riboja** tiesioginį **gyvą bendravimą**

48 proc. – **atitraukia** mokinių **dėmesį** nuo mokymosi

80 proc. ir daugiau mokytojų įvairius savo **gebėjimus** naudoti skaitmeninėmis priemonėmis ir ištekliais **vertina gerai** (EBPO 70 proc. ir daugiau).

Per pamokas dažnai ar visada:

39 proc. Lietuvos mokytojų nurodė, jog naudojasi dirbtiniu intelektu (DI) (EBPO 36 proc.)

Dažniausiai DI mokytojai naudoja:

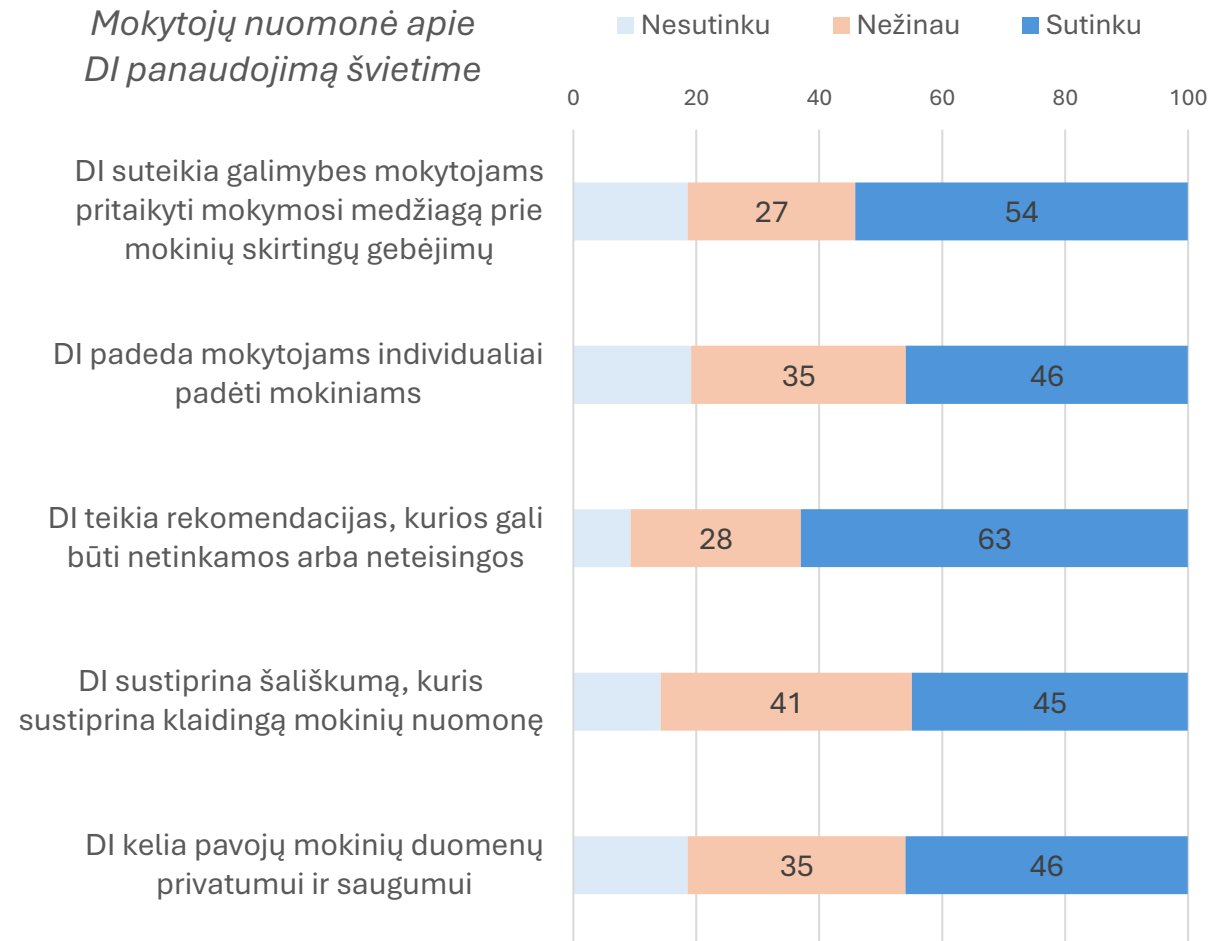
- **92 proc.** – informacijos radimui ir apibendrinimui (EBPO 68 proc.)
- **57 proc.** – kaip priemonė mokiniams praktiškai išbandyti naujus įgūdžius realaus gyvenimo situacijose (EBPO 46 proc.)
- **55 proc.** – pamokų ar veiklos planų kūrimui (EBPO 64 proc.)

Rečiausiai – mokinių darbų vertinimui ir taisymui (25 proc. Lietuvoje, 26 proc. vidutiniškai EBPO).

Kodėl mokytojai nesinaudoja DI?

- 76 proc. – **trūksta žinių ir įgūdžių**
- 54 proc. – **nemano, kad DI turėtų būti naudojamas** mokymo procese
- 34 proc. – mokykloje **trūksta** skaitmeninių **išteklų** ir priemonių infrastruktūros
- 28 proc. – **jaučiasi slegiami** naujų technologijų integravimo į mokymą
- 10 proc. – **mokykloje neleidžiama** naudotis DI

Mokytojų nuomonė apie DI panaudojimą švietime

Kokybiško ugdymo užtikrinimas pamokose

Mokytojų pasitikėjimas savo gebėjimais

Dauguma nurodė, kad jiems gerai sekasi:

- naudoti įvairius mokymo būdus (Lietuvoje 94 proc., EBPO 84 proc.)
- naudoti įvairius vertinimo būdus, strategijas (Lietuvoje 90 proc., EBPO 80 proc.)
- skatinti mokinius pasitikėti savo jėgomis (Lietuvoje 93 proc., EBPO 85 proc.)
- kontroliuoti netinkamą mokinių elgesį pamokų metu (Lietuvoje 91 proc., EBPO 84 proc.)

mažiau mokytojų nurodė tokias sritis kaip:

- motyvuoti žemos motyvacijos mokinius (Lietuvoje ir EBPO 67 proc.)
- mažinti mokinių pasiekimų skirtumus (Lietuvoje 61 proc., EBPO 59 proc.)

Specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių mokinių ugdymas

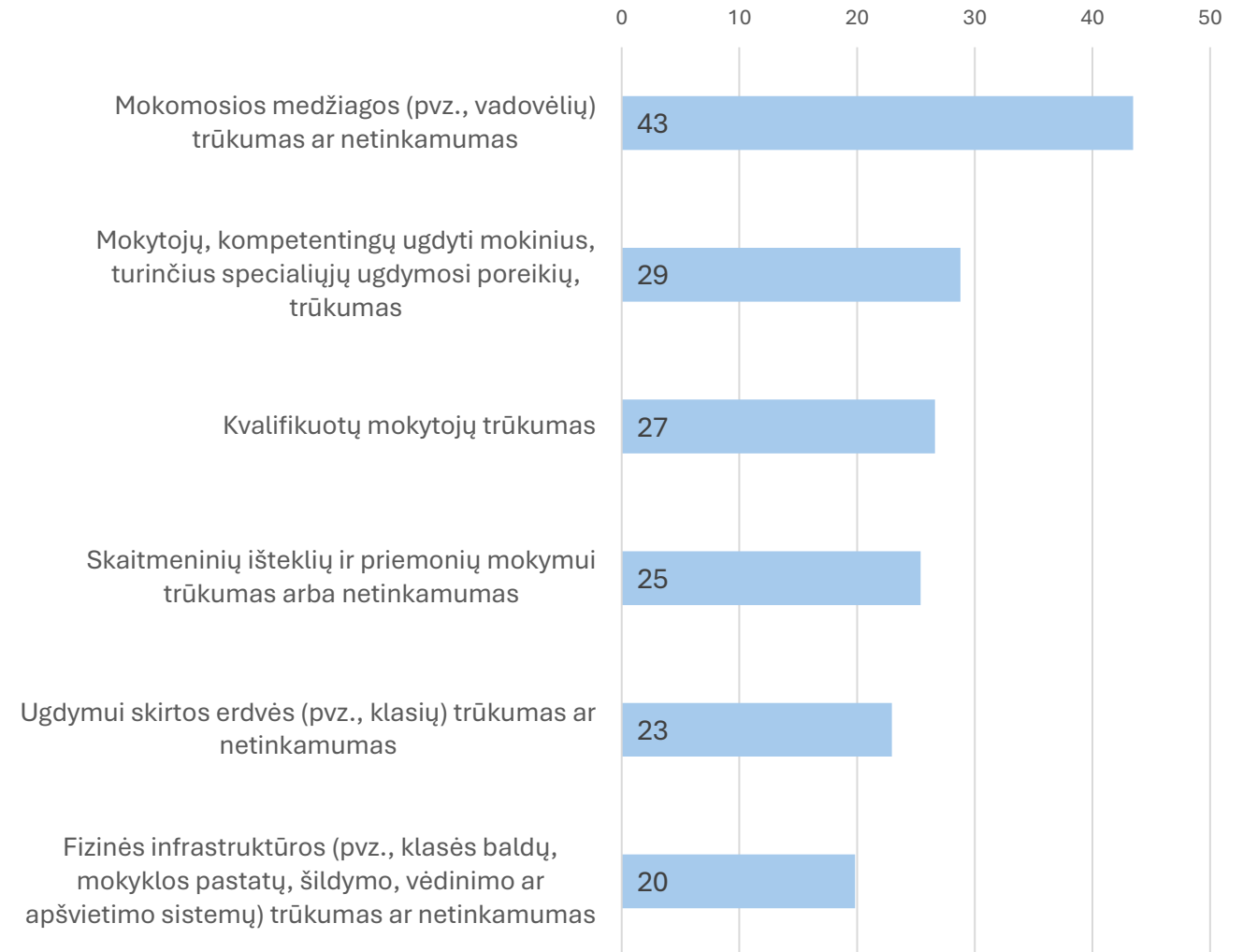
- 63 proc. mokytojų nurodė, kad jie gali kurti mokymosi užduotis, pritaikytas specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems mokiniams (EBPO 62 proc.)
- 86 proc. – bendradarbiauti su kitais specialistais ir darbuotojais, klasėje mokant mokinius, turinčius specialiųjų ugdymosi poreikių (EBPO 72 proc.)

Kultūrinė ir etninė įvairovė

- 73 proc. mokytojų nurodė, kad jie gali pritaikyti savo mokymą prie mokinių kultūrinės įvairovės (EBPO 63 proc.)
- 67 proc. nurodė galintys užtikrinti, kad skirtingos kultūrinės ar etninės kilmės mokiniai turėtų progų ir galėtų dirbti kartu (EBPO 74 proc.).

Kokybiško ugdymo mokykloje trikdžiai

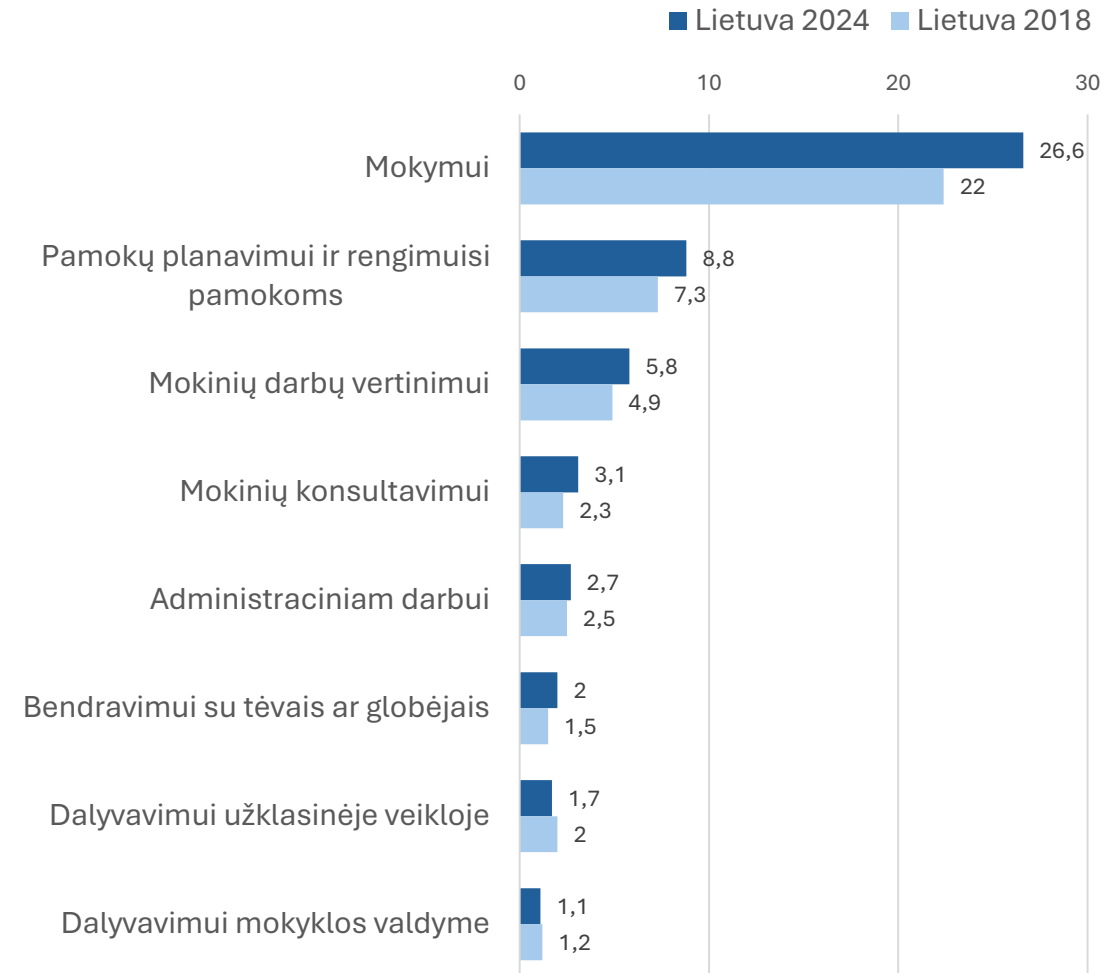
Mokyklų vadovai, nurodantys, kad išvardyti aspektai **gana smarkiai ar labai trukdo** jų mokyklai teikti kokybišką ugdymą

Mokytojų darbo sąlygos

- **Darbo sutarties pobūdis ir darbo krūvis**
 - 92 proc. mokytojų darbo sutartis yra neterminuota (EBPO vidurkis: 81 proc.). Panaši dalis kaip ir 2018 m.
 - 36 proc. mokytojų nurodė dirbantys ne visu darbo krūviu (darbo krūvis sudaro iki 90 proc. viso darbo krūvio) (EBPO vidurkis: 19 proc.). 2018 m. – 40 proc.
- **Vidutinis darbo krūvis per savaitę - apie 40 val.,** įskaitant visas su darbu susijusias veiklas, ne tik mokymą (EBPO – 40,8 val.).
 - Visu etatu dirbančių mokytojų vidutinis darbo krūvis per savaitę buvo apie 45,9 val. (EBPO 40,8 val.). 2018 m. buvo 41,6 val.

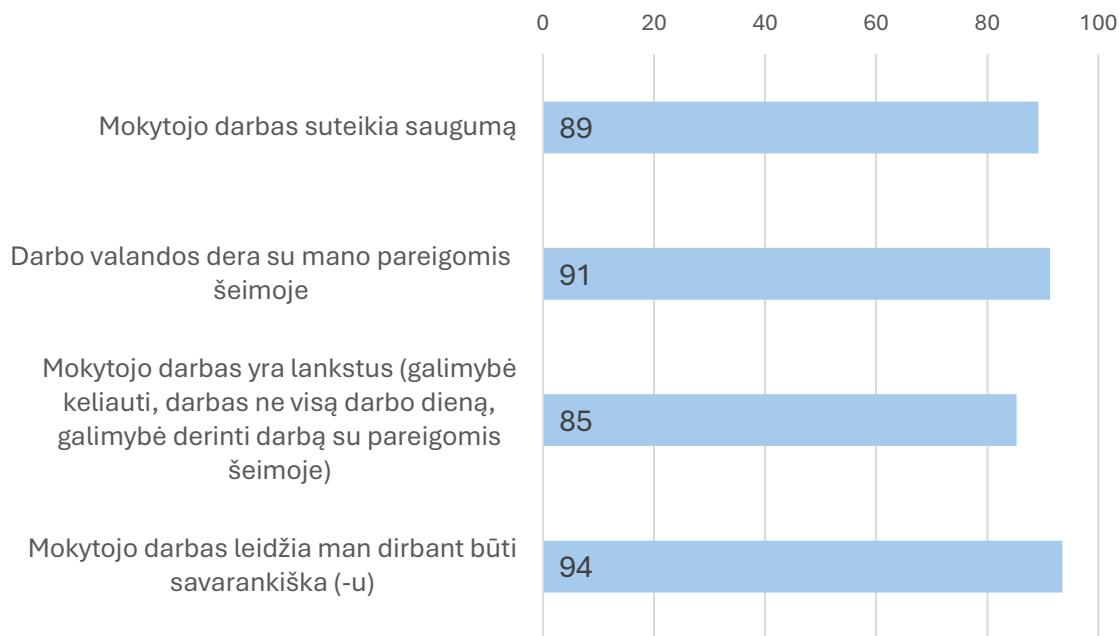
Vidutinis valandų skaičius per savaitę, kurį mokytojai nurodo skiriantys šioms veikloms:

Mokytojų darbo sąlygos, pasitenkinimas darbu

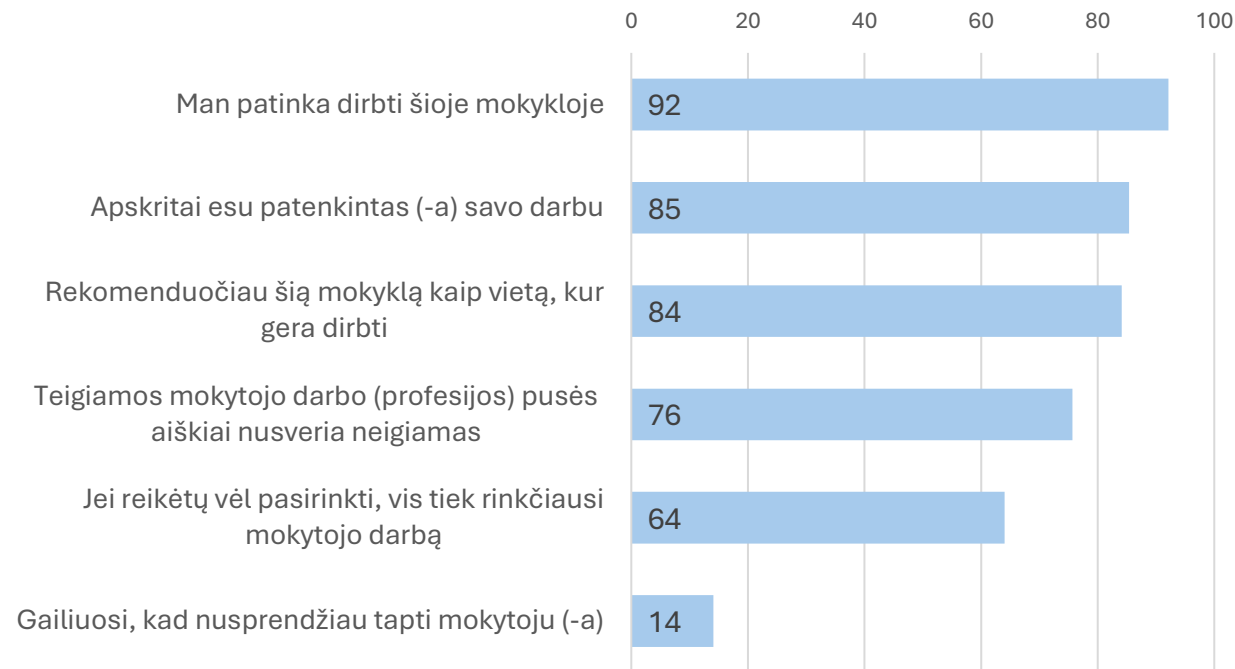
- **77 proc. mokytojų sutinka, kad yra patenkinti savo darbo sutarties sąlygomis** (išskyrus atlyginimą) (EBPO 68 proc.). Lyginant su 2018 m. skirtumo nėra.
- **Atlyginimas.** 28 proc. mokytojų „sutinka“ ar „visiškai sutinka“, kad yra patenkinti savo atlyginimu (EBPO 39 proc.). Lyginant su 2018 m., sutinkančiųjų dalis padidėjo: 2018 m. buvo 11 proc.

*Kiek Jums, kaip mokytojui (-ai), svarbūs toliau pateikti veiksniai?
Mokytojų atsakymai: ganėtinai svarbu ir labai svarbu*

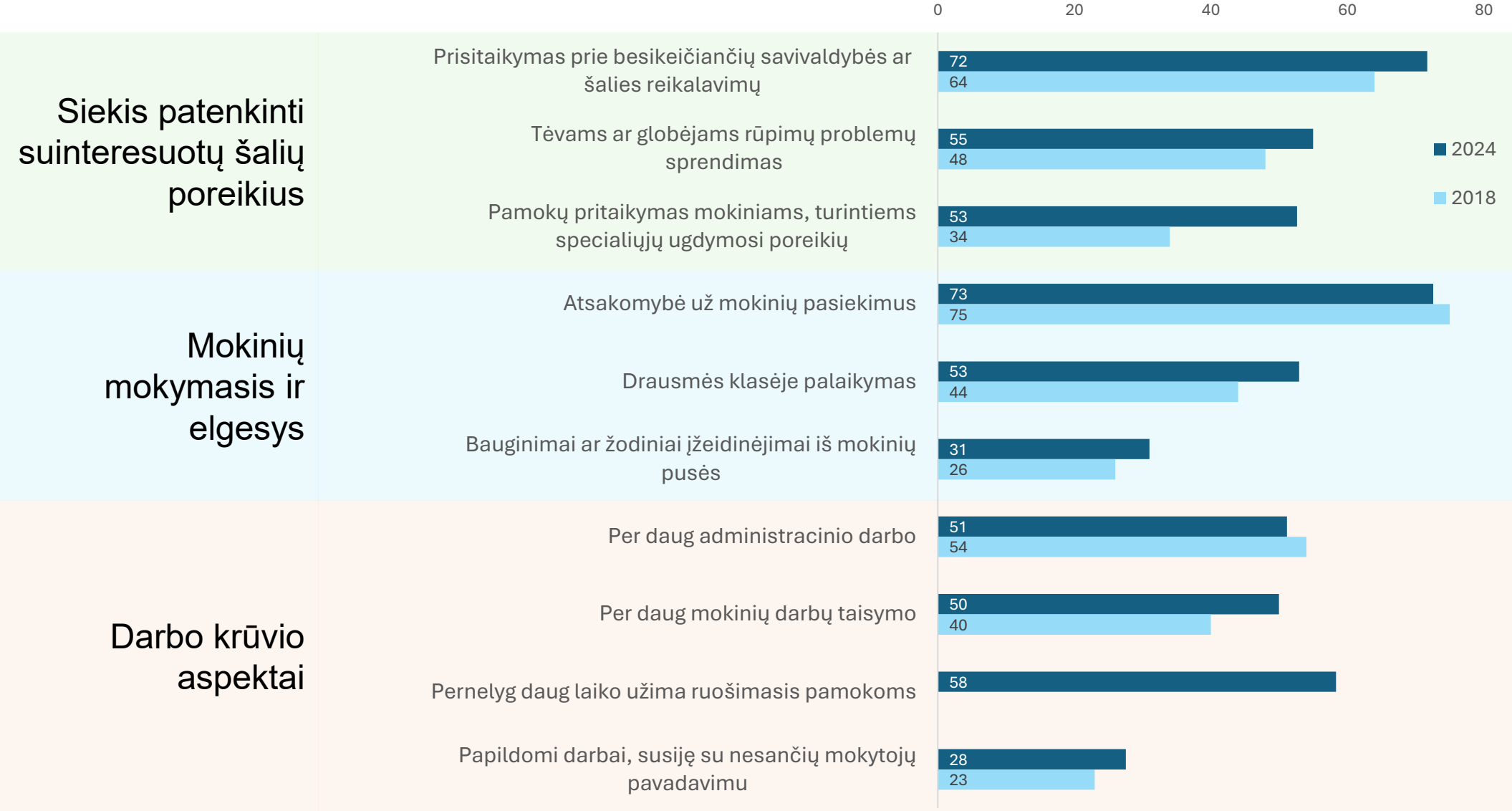
Profesija ir darbo aplinka. **85 proc. mokytojų apskritai yra patenkinti savo darbu** (EBPO 89 proc.), 2018 m. buvo 83 proc.

Mokytojai, sutinkantys su teiginiais apie savo darbą

Mokytojų gerovė, streso šaltiniai

13 proc. mokytojų nurodė labai dažnai darbe patiriantys stresą (EBPO 19 proc.)

Mokytojų lyderystė ir savarankiškumas

Mokytojų, kaip lyderių įgalinimas – tiek pačioje mokykloje, tiek už jos ribų – didina mokytojų pasitenkinimą savo darbu.

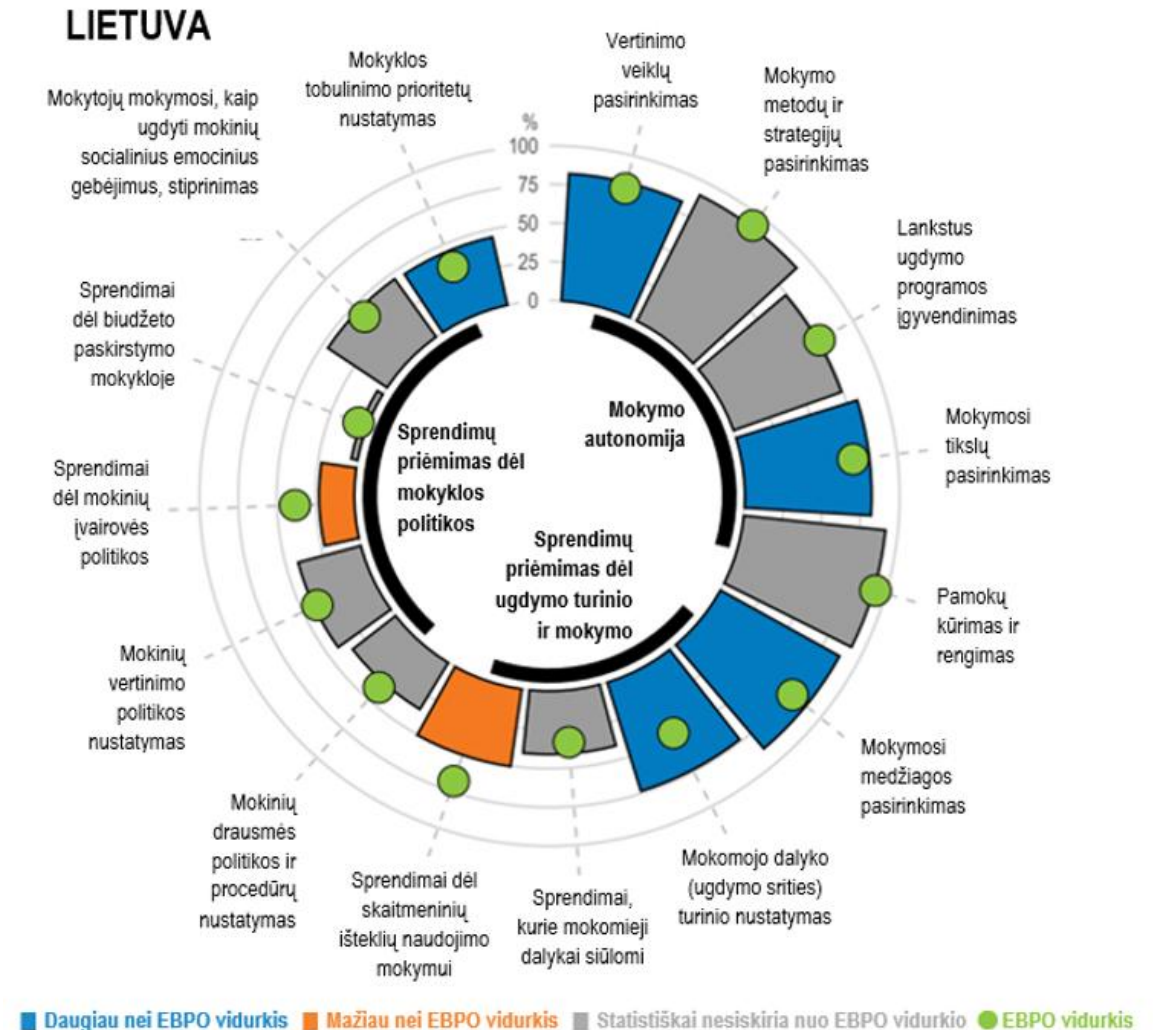
- Mokytojai, kurie aktyviai dalyvauja mokykloje priimant sprendimus, yra skatinami imtis iniciatyvos, jaučia didesnį savarankiškumą mokant arba tiki, kad gali daryti įtaką švietimo politikai, kartu jaučia didesnį pasitenkinimą savo darbu.

Galimybės kurti kūrybišką, bendradarbiavimu grįstą ir mokymuisi palankų mokyklos klimatą:

- 91 proc. mokytojų sutinka, kad jų mokykloje **skatinamos darbuotojų iniciatyvos** (EBPO 82 proc.)
- 82 proc. sutinka, kad **mokytojai imasi lyderystės, kurdami profesinio mokymosi bendruomenę** (EBPO 79 proc.)
- 84 proc. teigimu jų mokykloje **mokytojai patys inicijuoja ir koordinuoja bendradarbiavimo veiklas** (EBPO taip pat)

Daugiausia atsakomybės ir savarankiškumo mokytojams – ugdymo turinio ir mokymo srityje:

- 91 proc. nurodo, kad gali **savarankiškai pasirinkti mokymo metodus ir strategijas**, (EBPO – 92 proc.)
- 82 proc. nurodo, kad gali pasirinkti **vertinimo veiklas** (EBPO – 78 proc.)
- 74 proc. nurodo, kad gali **lanksčiai įgyvendinti ugdymo programą** (EBPO – 75 proc.)

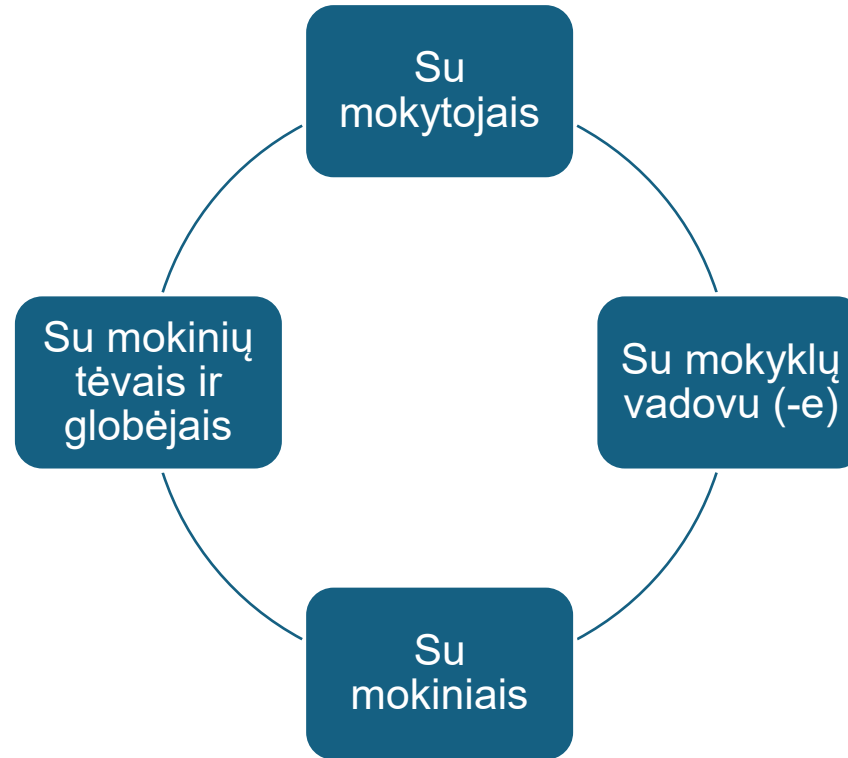

Mokyklos bendruomenė

84 proc. - mokytojai gali pasikliauti vieni kitais (EBPO 86 proc.).

30 proc. - bent kartą per mėnesį mokinių mokymosi klausimais bendradarbiauja su mokinių tėvais ar globėjais (EBPO 25 proc.)

Mokytojai, kurie teigia palaikantys gerus santykius su mokyklos vadovu (-e) ir mokinių tėvais/globėjais, yra labiau patenkinti savo darbu.

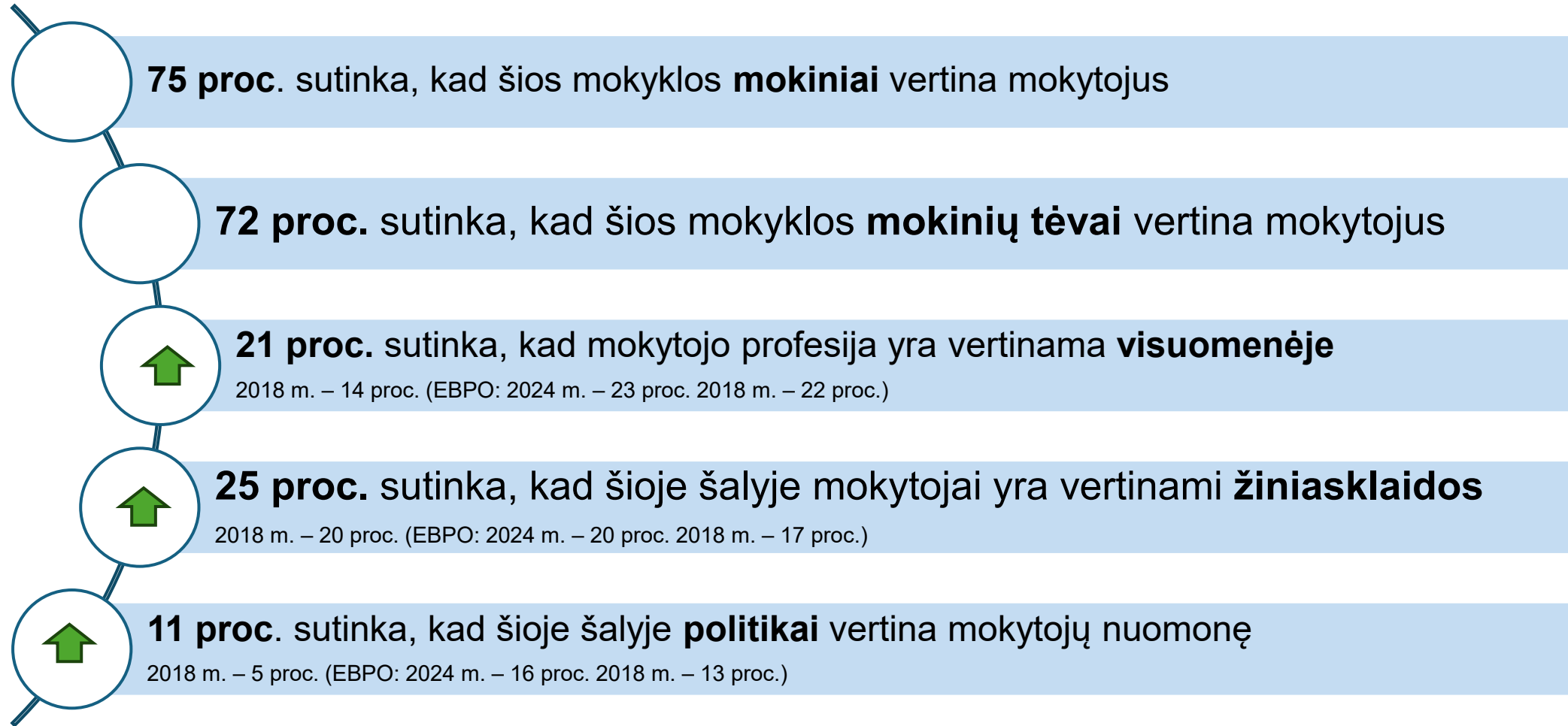
95 proc. – vadovas (-ė) pasitiki mokytojų kompetencija (EBPO 92 proc.)

92 proc. - vadovas (-ė) palaiko gerus profesinius santykius su darbuotojais (EBPO 86 proc.)

89 proc. - vadovas (-ė) teikia naudingą grįžtamąjį ryšį mokytojams ir kitiems darbuotojams (EBPO 77 proc.)

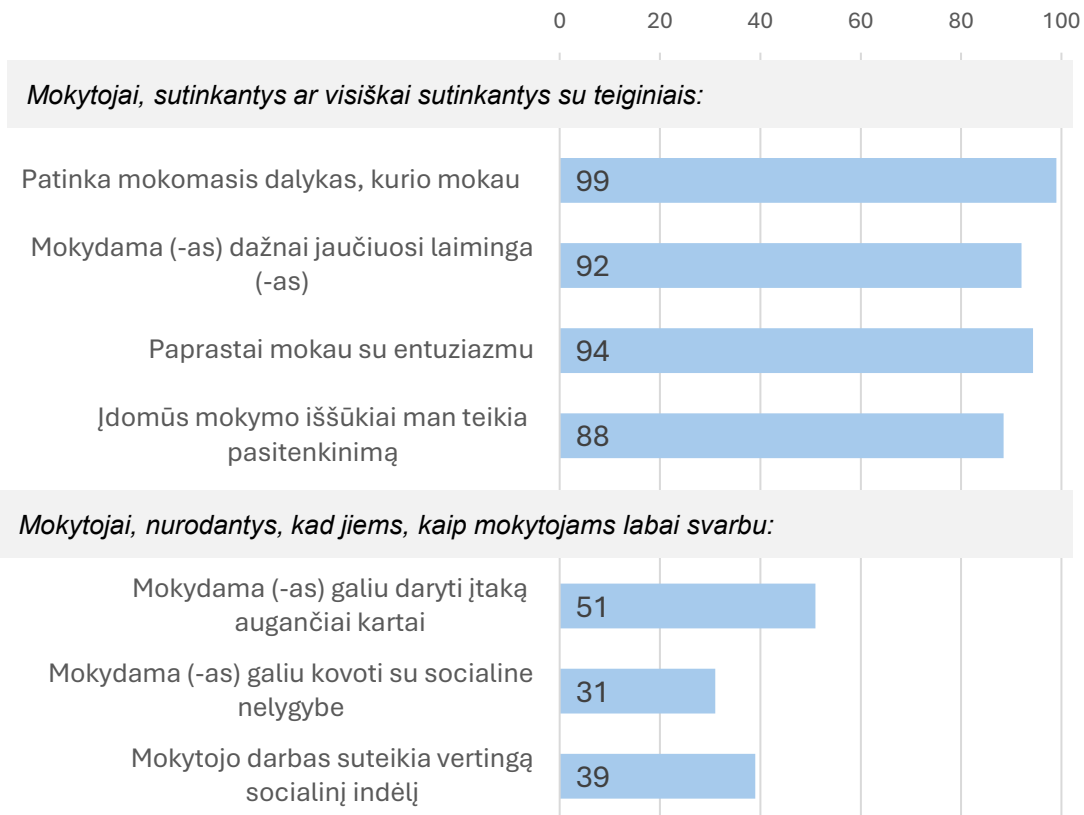
96 proc. - mokykloje mokytojai ir mokiniai paprastai gerai sutaria (EBPO 96 proc.)

Mokytojų suvoktas vertės jausmas

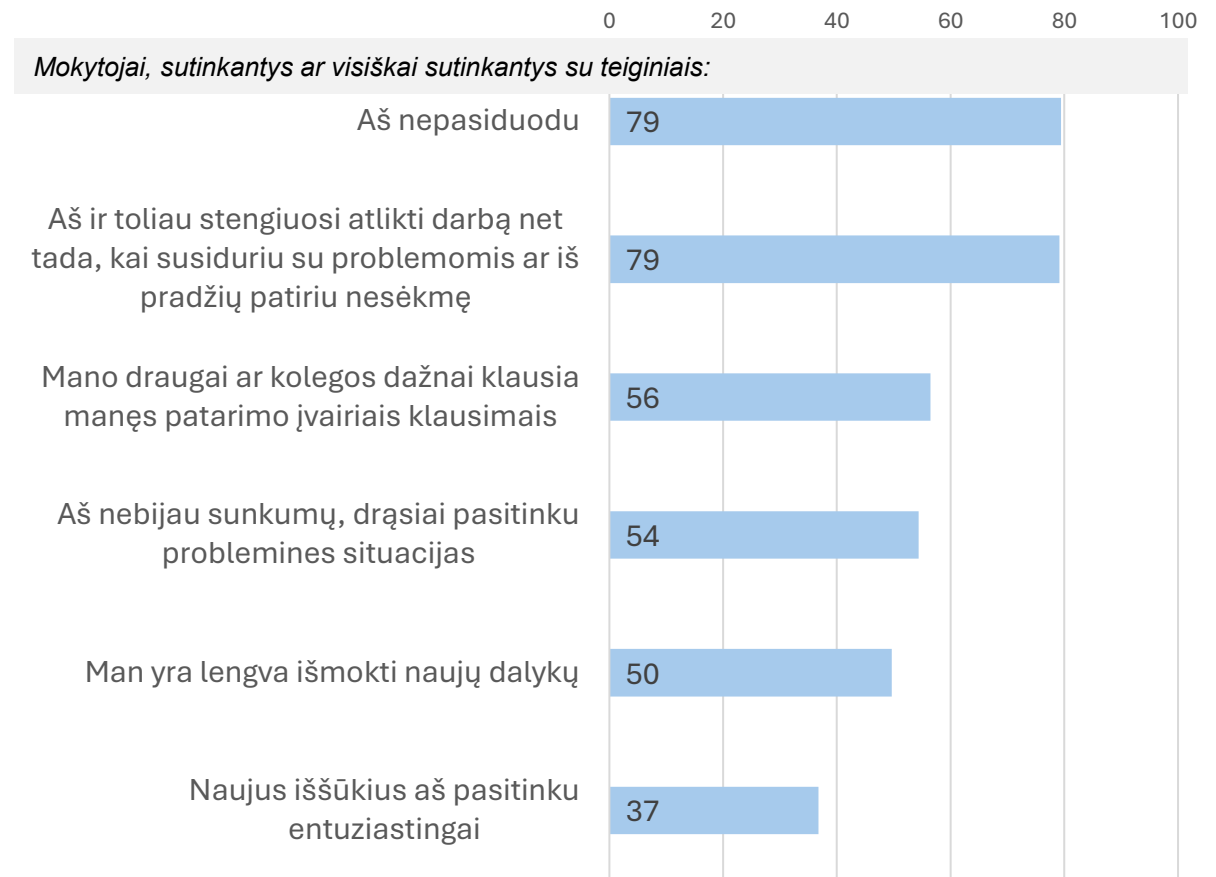

Mokytojų požiūris į mokytojo profesiją, motyvacija, atsparumas

Malonumo mokant bei socialinės vertės aspekto svarbą pabrėžia dauguma mokytojų.

Atsparumas

Ačiū mokytojams ir mokyklų vadovams, skyrusiems savo laiką ir dalyvavusiems tyrime.

Ačiū mokyklų koordinatoriams, padėjusiems koordinuoti tyrimą savo mokyklose.

TALIS 2024 - Lietuvos 4223 mokytojų ir 211 mokyklų vadovų balsai.

TALIS 2024

Tarptautinis mokymo ir mokymosi tyrimas

Daugiau informacijos:

EBPO: [TALIS | OECD](#)

Švietimo mokslo ir sporto ministerija: [Tarptautiniai tyrimai ir apžvalgos - Švietimo, mokslo ir sporto ministerija](#)

Nacionalinė švietimo agentūra: [Nacionalinė švietimo agentūra - » EBPO TALIS](#)